

Sprawa C-568/20**Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym****Data wpływu:**

2 listopada 2020 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Oberster Gerichtshof (Austria)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

23 września 2020 r.

Wierzyciel w postępowaniu egzekucyjnym:

H Limited

Dłużnik:

J

Oberster Gerichtshof [...] w sprawie wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym H***** Limited, *****,[...] przeciwko dłużnikowi J*****,[...] o zapłatę 9. 249. 915,62 EUR [...], w postępowaniu dotyczącym nadzwyczajnej skargi rewizyjnej na postanowienie Landesgericht Linz (sądu okręgowego w Linzu), działającego w charakterze sądu odwoławczego, z dnia 22 czerwca 2020 r., na mocy którego nie zostało uwzględnione zażalenie dłużnika od postanowienia Bezirksgericht Freistadt (sądu rejonowego w Freistadt) z dnia 9 października 2019 r.,[...], wydał

p o s t a n o w i e n i e

o następującej treści:

A. Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej zostają przedłożone następujące pytania prejudycjalne:

1. Czy przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie [Or. 2] jurysdykcji i uznawania

orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2015/2012”), w szczególności art. 2 lit. a) i art. 39, należy interpretować w ten sposób, że z orzeczeniem podlegającym wykonaniu mamy do czynienia również wtedy, gdy dłużnik wskazany w tytule egzekucyjnym zostaje zobowiązany w państwie członkowskim – po uproszczonym badaniu przeprowadzonym w ramach postępowania kontradictoryjnego, ale tylko w odniesieniu do związania powagą rzeczy osądzonej wyroku wydanego przeciwko niemu w państwie trzecim – do zapłaty na rzecz strony wygrywającej spór w postępowaniu, które toczyło się w państwie trzecim w przedmiocie roszczenia stwierdzonego ostatecznym orzeczeniem państwa trzeciego, przy czym przedmiot postępowania, które toczyło się w państwie członkowskim ograniczał się do badania, czy roszczenie stwierdzone ostatecznym orzeczeniem istnieje wobec dłużnika wskazanego w tytule egzekucyjnym?

2. W razie udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze:

Czy przepisy rozporządzenia nr 1215/2012, w szczególności art. 1, art. 2 lit. a), art. 39, art. 45, art. 46 i art. 52 należy interpretować w ten sposób, że należy odmówić wykonania niezależnie od istnienia jednej z podstaw odmowy wymienionych w art. 45 rozporządzenia nr 1215/2012, jeżeli badane orzeczenie nie jest orzeczeniem w rozumieniu art. 2 lit. a) lub art. 39 rozporządzenia nr 1215/2012 lub żądanie stanowiące podstawę wydania orzeczenia nie jest objęte zakresem zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 w państwie członkowskim pochodzenia?

3. W razie udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze i udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie:

Czy przepisy rozporządzenia nr 1215/2012, w szczególności art. 1, art. 2 lit. a), art. 39, art. 42 ust. 1 lit. b), art. 46 i art. 53 należy interpretować w ten sposób, że w postępowaniu w sprawie wniosku o odmowę wykonania sąd wezwanego państwa członkowskiego musi koniecznie przyjąć – już na podstawie samych [Or. 3] informacji zawartych przez sąd pochodzenia w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 53 rozporządzenia nr 1215/2012, - że ma do czynienia z orzeczeniem objętym zakresem zastosowania tego rozporządzenia i podlegającym wykonaniu?

B. Postępowanie rewizyjne zawiesza się do czasu wydania orzeczenia prejudycjalnego przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej [...].

U z a s a d n i e n i e:

[1] **I. Stan faktyczny**

[2] W okręgu Bezirksgericht Freistadt (sądu rejonowego w Freistadt, zwanego dalej „sądem pierwszej instancji „) toczy się między stronami postępowanie egzekucyjne. Wierzyciel w postępowaniu egzekucyjnym H***** Limited (zwany

dalej „H*****”) jest bankiem z siedzibą w *****. Dłużnik w postępowaniu egzekucyjnym J***** ma swoje miejsce zamieszkania w Austrii.

[3] Podstawę tej egzekucji stanowi tytuł egzekucyjny w postaci postanowienia High Court of Justice Business and Property Courts of England & Wales Commercial Court (QBD) (zwanego dalej „High Court”), sądu Zjednoczonego Królestwa, z dnia 20 marca 2019 r.

[4] Podstawą angielskiego orzeczenia były z kolei dwa jordańskie wyroki z 2013 r., na mocy których J***** został zobowiązany do zapłaty kwoty w łącznej wysokości (około) 10 300 000 USD.

[5] J***** nie kwestionuje, że na mocy jordańskich wyroków został zobowiązany do zapłaty, kwestionuje jednak, że [zasądzone] kwoty należy zapłacić na rzecz H*****. Wierzycielem wskazanym w tytule egzekucyjnym jest jego zdaniem inna osoba prawna. H***** nie ma, w jego przekonaniu, legitymacji do egzekwowania wyroków w Jordanii lub poza nią. Ponadto wyroki zostały jakoby uzyskane [Or. 4] w drodze oszustwa i wydane z uwzględnieniem nieważnego pełnomocnictwa. Wydanie przez sądy angielskie (odpowiedniego) orzeczenia w odniesieniu do wyroków jordańskich byłoby, zdaniem J***** sprzeczne z *ordre public*.

[6] H***** wniósł w postępowaniu angielskim w szczególności o wydanie zarządzenia w ramach procedury uproszczonej, na mocy którego oba jordańskie wyroki mogłyby być wykonane wobec J***** tak jak wyroki angielskie.

[7] Na mocy wspomnianego postanowienia High Court z dnia 20 marca 2019 r. wniosek ten został uwzględniony i w drodze nakazu zapłaty zasądzone od J***** zapłatę na rzecz H***** kwoty 10 392 463 USD wraz z odsetkami i kosztami. Oprócz zagadnienia, czy postępowanie uproszczone było dopuszczalne w Anglii, High Court zajmował się - z uwzględnieniem prawa jordańskiego – kwestią, czy H***** może zasadnie dochodzić roszczeń wynikających z jordańskiego wyroku, co zostało potwierdzone. High Court uznał, że J***** został zobowiązany w Jordanii do zapłaty na rzecz H*****, który założył w Jordanii oddział a nie samodzielną osobę prawną w formie spółki zależnej. Ponadto High Court analizował również podniesione przez J***** zarzuty dotyczące popełnienia oszustwa procesowego i rzekomego braku pełnomocnictwa w jordańskim postępowaniu. Dla High Court było oczywiste, że wniosek mający na celu spowodowanie oddalenia wniosku o wykonanie jordańskich wyroków nie może zostać uwzględniony.

[8] Na podstawie swojego postanowienia z dnia 20 marca 2019 r. High Court wydał zaświadczenie, o którym mowa w art. 53 rozporządzenia nr 2015/2012, zgodnie z którym J***** jest zobowiązany do zapłaty na rzecz [Or. 5] H***** kwoty w wysokości 10 392 463 USD wraz z odsetkami w wysokości 5 422 031, 65 USD i kosztami w wysokości 125 000 GBP.

[9] W postanowieniu sądu pierwszej instancji z dnia 12 kwietnia 2019 r. wydano zgodę na przeprowadzenie przez H***** egzekucji wobec J***** na podstawie orzeczenia High Court z dnia 20 marca 2019 r. w celu wyegzekwowania wierzytelności w wysokości (w przeliczeniu) 9 249 915,62 EUR wraz z odsetkami i kosztami.

[10] J***** wnosi o odmowę wykonania orzeczenia High Court z dnia 20 marca 2019 r. i umorzenie egzekucji.

[11] Przedmiotem niniejszego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym są kwestie dotyczące wykonalności zagranicznych orzeczeń oraz zakresu badania przeprowadzanego w postępowaniu w sprawie wniosku o odmowę wykonania.

[12] **II. Podstawy prawne:**

[13] Podstawy prawne z zakresu prawa Unii:

Podstawy prawne z zakresu prawa Unii dla niniejszego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym stanowią w szczególności art. 1, art. 2 lit. a), art. 39, art. 42 ust. 1 lit. b), art. 45, art. 46, art. 52 i art. 53 rozporządzenia nr 2015/2012.

[15] Prawo krajowe:

[16] Stosowne fragmenty Gesetz vom 27. Mai 1896 über das Exekutions- und Sicherungsverfahren (ustawy dnia 27 maja 1896 r. o postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym) (Exekutionsordnung) [kodeksu postępowania egzekucyjnego, zwanego dalej „EO”] mają następujące brzmienie:

„Część pierwsza.

Egzekucja.

[...]

Tytuł egzekucyjny.

Paragraf 1. [Or. 6]

Tytułami egzekucyjnymi w rozumieniu niniejszej ustawy są poniżej akty i dokumenty objęte zakresem zastosowania niniejszej ustawy:

[...]

Zagraniczne tytuły egzekucyjne

Paragraf 2.

[...]

(2) Równoważne aktom i dokumentom wymienionym w § 1 są równoważne również akty i dokumenty, które zostały sporządzone poza zakresem zastosowania niniejszej ustawy, jednakże na podstawie umowy międzynarodowej lub aktu prawnego Unii Europejskiej podlegają wykonaniu bez potrzeby odrębnego stwierdzenia wykonalności.

Część trzecia

Międzynarodowe prawo postępowania egzekucyjnego

Sekcja pierwsza

Postanowienia ogólne

Kwestie ogólne

§ 403. Akty i dokumenty sporządzone za granicą (zagraniczne tytuły egzekucyjne) wymagają do celów wykonania stwierdzenia wykonalności w kraju, o ile na podstawie umowy międzynarodowej lub aktu prawnego Unii Europejskiej nie podlegają wykonaniu bez potrzeby oddzielnego stwierdzenia wykonalności.

[...]

Sekcja trzecia

Egzekucja na podstawie aktów i dokumentów organizacji ponadnarodowych

[...]

Sekcja czwarta [Or. 7]

Brak stwierdzenia wykonalności

Termin na złożenie wniosku o odmowę

§ 418. (1) Jeżeli zgoda na egzekucję na podstawie zagranicznego tytułu egzekucyjnego nie wymaga stwierdzenia wykonalności, dłużnik może powołać się we wniosku o umorzenie postępowania na względy, które stoją na przeszkodzie wykonaniu w kraju (podstawy odmowy).

(2) Z wnioskiem o umorzenie postępowania, o którym mowa w ust. 1, można wystąpić tylko w ciągu ośmiu tygodni od doręczenia zgody na egzekucję.

(3) Jeżeli podstawy odmowy są oparte na faktach, które zaistniały dopiero po doręczeniu zgody na egzekucję lub których dłużnik nie znał z powodu nieprzewidywalnego lub nieuniknionego zdarzenia, nie z własnej winy lub z powodu niewielkiego zaniedbania, termin rozpoczyna bieg w dniu, w którym dłużnik mógł dowiedzieć się o tych faktach. Dłużnik musi wymienić te okoliczności we wniosku o umorzenie postępowania i wskazać środki ich uwiarygodnienia.

[...]"

[17] **III. Żądania i argumenty stron**

[18] **J******* powołał się w swoim wniosku o odmowę wykonania (wniosku o umorzenie postępowania) po pierwsze na naruszenie *ordre public*. Dla niniejszego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym istotny jest jednak jego inny zarzut, a mianowicie, że angielskie **[Or. 8]** orzeczenie zostało wydane na podstawie tudzież w celu wykonania dwóch jordańskich wyroków i tym samym stanowi tak zwane „orzeczenie fuzyjne”. Postanowienie państwa członkowskiego rozstrzygające w przedmiocie świadczenia, które uwzględnia roszczenie stwierdzone ostatecznym orzeczeniem państwa trzeciego, nie może być wykonywane w innym państwie członkowskim w ramach rozporządzenia nr 1215/2012. Na fakt, że nie istnieje wykonalne orzeczenie, można powołać się w postępowaniu w sprawie odmowy wykonania w państwie wykonania. W postępowaniu w sprawie odmowy wykonania wezwane państwo członkowskie nie jest związane informacjami zawartymi przez sąd pochodzenia w zaświadczeniu, o którym mowa w art. 53 rozporządzenia nr 1215/2012.

[19] **H******* stoi na stanowisku, że podlegający wykonaniu tytuł stanowi samodzielne orzeczenie angielskiego sądu. Ponadto sądy w wezwanym państwie członkowskim są związane treścią zaświadczenia wydanego przez High Court. Zagraniczne orzeczenie może być badane tylko w ramach art. 45 rozporządzenia nr 1215/2012. W tym względzie wyłączone jest badanie, czy orzeczenie wydane na podstawie zagranicznego prawa procesowego rzeczywiście stanowi wyrok podlegający wykonaniu zgodnie z rozporządzeniem nr 1215/2012.

[20] **IV. Dotychczasowy przebieg postępowania**

[21] **Sąd pierwszej instancji** oddalił żądania **J*******. Uznał on, że rozporządzenie nr 1215/2012 znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie, tudzież że istnieje podlegający uznaniu i wykonaniu wyrok angielski. High Court wydał po przeprowadzeniu obszernego, kontrydiktoryjnego postępowania tytuł zasądzający świadczenie, a nie jedynie stwierdził wykonalność jordańskich wyroków. Ponadto wywody dotyczące wyłączenia zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 są nietrafne, gdyż zbadanie tego należy do sądu pochodzenia, **[Or. 9]** którego zaświadczeniem określonym w art. 53 rozporządzenia 1215/2012

sąd pierwszej instancji jest związany w postępowaniu w sprawie odmowy wykonania.

[22] **Sąd drugiej instancji** nie uwzględnił zaś zażalenia wniesionego przez J*****. W ocenie tego sądu postępowanie w Anglii było prowadzone na zasadzie kontradiktoryjności, w związku z czym z samego tego względu należy wyłączyć procedurę exequatur. Orzeczenie angielskie jest objęte zakresem zastosowania art. 2 lit. a) rozporządzenia 1215/2012. J***** nie zakwestionował przed High Court wiarygodności H*****. Zarzut, że High Court nie zbadał roszczenia dochodzonego wobec J*****, nie jest więc dla tego sądu zrozumiałe. W odniesieniu do zaświadczenia na podstawie art. 53 rozporządzenia nr 1215/2012 nie istnieją żadne wątpliwości wskazujące na występowanie podstawy odmowy uznania zgodnie z art. 45 rozporządzenia nr 1215/2012. Badanie angielskiego orzeczenia jest, w opinii owego sądu, dozwolone jedynie w ramach art. 45 rozporządzenia nr 1215/2012.

[23] V. Pytania prejudycjalne

[24] Pytanie pierwsze (zakres zakazu podwójnej exequatur):

[25] W nawiązaniu do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości 129/92, Owens Bank, pkt 25) dotyczącego konwencji z dnia 22 września 1968 r. w sprawie jurysdykcji i wykonywania orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (zwanej dalej „konwencją brukselską”) należy uznać, że również rozporządzenie nr 1215/2012 nie znajduje zastosowania w postępowaniach lub do punktów spornych w postępowaniach w państwach członkowskich dotyczących uznawania i wykonywania wyroków w sprawach cywilnych i handlowych pochodzących z państw trzecich (*l'exequatur sur l'exequatur ne vaut*) [...]. Ma to na celu zapobieżenie obchodzeniu tych zasad poprzez tak zwaną podwójną exequatur [**Or. 10**], które należałoby przestrzegać przy bezpośrednim wykonywaniu orzeczenia pochodzącego z państwa trzeciego w wezwanym państwie członkowskim.

[26] W przeciwieństwie do sądów niższych instancji sąd odsyłający skłania się do stanowiska, że stwierdzenie to powinno być stosowane również do wyroków zasądzających świadczenie wydanych przez sąd zagraniczny na podstawie powództwa wytaczanego w celu wykonania wyroku (*actio iudicati*), jeżeli stosunek prawny będący podstawą roszczenia stwierdzonego ostatecznym orzeczeniem nie jest badany co do istoty [...].

[27] Zdaniem sądu odsyłającego wniosku tego nie zmienia okoliczność, że sporne postępowanie było prowadzone na zasadzie kontradiktoryjności. Decydujący jest przedmiot postępowania. W spornym przypadku uproszczone badanie ograniczało się do kwestii, czy J***** jest zobowiązany do zapłaty na rzecz H***** na podstawie jordańskich wyroków.

[28] Z uwagi na w każdym razie możliwe do przyjęcia stanowisko H***** i sądów niższych instancji konieczne jest wyjaśnienie przez Trybunał Sprawiedliwości tej istotnej w niniejszej sprawie kwestii proceduralnej.

[29] Pytanie drugie 2 (odmowa wykonania w oparciu o podstawy odmowy inne niż wymienione w art. 45 rozporządzenia 1215/2012):

[30] Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości katalog podstaw odmowy wskazanych w art. 45 rozporządzenia 1215/2012 ma charakter wyczerpujący i należy je interpretować zawężająco (wyrok C-302/13, *flyLAL*, pkt 46). Należy przy tym zawsze przestrzegać celu, jakim jest możliwie najszersza swoboda przepływu europejskich orzeczeń (wyrok C-681/13, *Diageo Brands*, pkt 40 i nast.). Wyczerpujące **[Or. 11]** wyliczenie i wąsko określone podstawy odmowy są wyrazem zasady wzajemnego zaufania państw członkowskich (zob. motyw 26). Ponadto art. 52 rozporządzenia nr 1215/2012 zakazuje sądom wezwanego państwa członkowskiego dokonywania kontroli merytorycznej orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim (zob. np. wyrok C-38/98, *Renault*, pkt 29).

[31] Mogłaby powstawać wątpliwość, czy z opisanej systematyki – w rozumieniu stanowiska sądów niższych instancji – należy wywodzić, że w postępowaniu w sprawie odmowy wykonania należy zatem badać wyłącznie podstawy odmowy określone w art. 45 rozporządzenia 1215/2012.

[32] Dominująca doktryna udziela na to pytanie odpowiedzi przeczącej.

Zgodnie z tą doktryną z wymienionych wyżej przepisów rozporządzenia nr 1215/2012 nie należy wywodzić, że wyłączone jest badanie ogólnych przesłanek wykonania zgodnie z rozporządzeniem nr 1215/2012. Kwestia, czy rozporządzenie nr 1215/2012 znajduje w ogóle zastosowanie lub czy zagraniczne orzeczenie jest orzeczeniem (podlegającym uznaniu lub wykonaniu) w rozumieniu art. 2 lit. a) rozporządzenia 1215/2012, powinna być więc możliwa do zweryfikowania w wezwanym państwie członkowskim [...]. **[Or. 12]**

[33] Również sąd odsyłający skłania się do tego wyrażonego w doktrynie stanowiska, zwłaszcza że z brzmienia art. 45 i art. 46 rozporządzenia nr 1215/2012 nie można wywieść zakazu badania w wezwanym państwie członkowskim również okoliczności, które uniemożliwiają transgraniczne wykonanie [orzeczenia], nawet jeśli nie zachodzi żadna podstawa odmowy wykonania w rozumieniu art. 45 rozporządzenia 1215/2012. W odniesieniu do odmowy wykonania również art. 41 ust. 2 rozporządzenia nr 1215/2012 przemawia przeciwko stanowisku, że odmowa mogłaby zostać oparta wyłącznie na podstawach, o których mowa w art. 45 rozporządzenia nr 1215/2012. To samo dotyczy motywu 30 zdanie pierwsze. Również zdanie drugie motywu 30 dotyczące jedynie odmowy uznania, zgodnie z którym odmowa uznania orzeczenia jest możliwa tylko wtedy, gdy zachodzi co najmniej jedna z podstaw odmowy przewidzianych w tym rozporządzeniu, nie podważa dominującej

doktryny. Zastosowanie tej reguły wymaga istnienia „orzeczenia „, co logicznie rzecz biorąc należy zbadać na pierwszym etapie (a więc jeszcze przed zbadaniem podstaw odmowy w rozumieniu art. 45 rozporządzenia 1215/2012).

[34] Wyjaśnienie tej kwestii przez Trybunał Sprawiedliwości wydaje się konieczne również dla [przedmiotowej] kwestii i ma znaczenie dla dalszego postępowania, o ile na pytanie pierwsze zostanie udzielona odpowiedź przecząca.

[35] Pytanie trzecie (związane zaświadczeniem na podstawie art. 53 rozporządzenia 1215/2012):

[36] Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił już w przedmiocie podobnego stanu prawnego na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, że sąd [...] wezwanego państwa członkowskiego może weryfikować informacje [Or. 13] zawarte w zaświadczeniu przewidzianym w art. 54 tego rozporządzenia (wyrok C-619/10, *Trade Agency*, pkt 46).

[37] Sąd odsyłający skłania się ku odpowiedniemu zastosowaniu tego stwierdzenia również do zaświadczenia na podstawie art. 53 rozporządzenia nr 1215/2012, tak aby dłużnik mógł podnosić w wezwanym państwie członkowskim – niezależnie od niewiążących w tym względzie informacji zawartych w zaświadczeniu -, że nie są spełnione przesłanki wykonania, przykładowo z tego względu, że brak jest orzeczenia w rozumieniu art. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1215/2012 lub że rozporządzenie nr 1215/2012 nie znajduje zastosowania [...].

[38] Sąd pierwszej instancji jednak uznał (jak można stwierdzić), że w świetle nowszego orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości (zob. wyrok C-361/18, *Weil*, pkt 33) nie może z uwagi na zaświadczenie badać w ramach postępowania w sprawie odmowy kwestii, czy istnieje orzeczenie objęte zakresem zastosowania rozporządzenia 1215/2012 i podlegające wykonaniu w innym państwie członkowskim.

[39] Sąd odsyłający, również z uwzględnieniem dotychczasowego orzecznictwa, nie interpretuje przywołanego orzeczenia w ten sposób. W każdym razie możliwy do przyjęcia jest jednak również pogląd przeciwny. Sąd odsyłający występuje do Trybunału Sprawiedliwości o wyjaśnienie stanu prawnego również w niniejszej kwestii. Ma to jednak miejsce tylko wtedy, gdy zostanie udzielona odpowiedź przecząca na pytanie pierwsze i odpowiedź twierdząca na pytanie drugie.

[40] VI. Kwestie proceduralne [Or. 14]

[41] Jako sąd ostatniej instancji Oberster Gerichtshof jest zobowiązany do wystąpienia z pytaniem prejudycjalnym, jeżeli prawidłowe stosowanie prawa Unii

nie jest na tyle oczywiste, że nie ma miejsca na uzasadnione wątpliwości. Takie wątpliwości pojawiają się w niniejszej sprawie. [...]

Oberster Gerichtshof,

Wiedeń, dnia 23 września 2020 r.

[...]

DOKUMENT ROBOCZY